

Buddhas födelsedag (buddhistisk fest)

Av-nummer: 11223tv26

Buddhas födelsedag – Vesak – är buddhismens största högtid. Vesak firas över hela Sydostasien *vid den första fullmånen i maj*. Buddha föddes, dog och upplystes på denna dag. I TV-programmet får vi träffa Lyon, 11 år, och Sheena, 13 år. De är båda buddister och firar Vesak på Segels Torg i Stockholm. De firar genom att dansa lejondans, bada Buddha och ge presenter till Buddha.

Vesak – Faktabakgrund

Vad är Vesak?

Vesak är den heligaste tiden i den buddhistiska kalendern. Högtiden firas över hela Sydostasien till åminnelse av Siddhartha Gautamas (Buddhas) födelse, upplysning och död. Vesak kallas även Visakah Puja i Indien, Wesak i Sri Lanka och Buddha Purnima i Thailand.

När firas Vesak?

Vesak firas när det är fullmåne i månaden Vesakh (maj).

Varför firas Vesak?

Vesak är en historisk dag därför att Buddha föddes, upplystes och dog den dagen.

Det är svårt att verifiera enskilda händelser i Buddhas liv och det är svårt att avgöra vad som är verklighet och vad som är myt. Enligt de tidiga buddhistiska texterna så föddes Siddhartha Gautama i Lumbini. Lumbini är en stad som idag ligger i Nepal, nära gränsen till Indien. Han föddes in i en krigarklan: Shakyas. Gautamas far sägs ha varit kung Suddhodana i Kapilavastu. Gautama var alltså prins och levde ett liv i överflöd. Det sägs att han – innan han föddes – i en vision besökte sin mor i skepnad av en vit elefant. Under festligheterna efter födelsen förkunnade en siare att Gautama antingen skulle bli en stor kung eller en stor helig man. Hans far kungen ville att sonen skulle ta över efter honom och försökte hålla honom borta från religionen. När Gautama var 16 år gifte han sig med Yashodhara och fick en son – Rahula.

När Gautama var 29 år gammal besökte han en dag världen utanför palatset. Där stötte han på vad som senare skulle kallas de Fyra Tecknen; en gammal handikappad man, en sjuk man, ett ruttnande lik och slutligen en asket. Gautama insåg sanningen om livet – att man inte kan undgå död, sjukdom åldrande eller smärta. Han insåg att de fattiga var fler än de rika och att även de rikas behagliga liv hade ett slut, och då hjälpte inga pengar. Gautama lämnade sitt hem, sina ägodelar, sin familj och blev munk. Han beslutade sig för att försöka finna en väg att sätta sig över lidandet. Han insåg slutligen att det enda sättet att göra det var genom "medelvägen": extrem asketism, förmörkande av sinnet och torterande av kroppen. Han satte sig under ett fikonträd, Bodhiträdet, och svor en ed på att inte lämna platsen förrän han funnit Sanningen. Under den första fullmånen i maj månad det år han fyllde 35, uppnådde Siddhartha Gautama upplysning. Han benämndes efter detta Gautama Buddha, eller bara Buddhan.

Vid 80 års ålder dog Gautama – även det under den första fullmånen i maj månad.

Världens fest – i Sverige

Hur firas Vesak?

I Thailand firar buddisterna Vesak genom att släppa mängder av burfåglar fria och genom att utföra religiösa riter i templen.

I Singapore donerar man pengar till templet Sakya Muni Buddha Gaya. I utbyte får man en bit bladguld som man placerar på en liten Buddhastaty. Vid dagens slut är statyn täckt med ett nytt lager glänsande guld.

På andra ställen i Sydostasien dekorerar man sina hus. Man har stora, festliga och glada parader och barnen uppvaktar sina föräldrar med blommor. På ytterligare andra ställen håller man väldoftande te över en Buddhastaty för att symbolisera den nyfödde Buddhas första bad.